

(2) Alt-right all right? De invloed van extreemrechts op witte jongeren in armoede en de antwoorden van het jeugd(welzijns)werk

Workshop door Uit De Marge vzw (Nina Henkens) i.s.m. Jurgen Käppner (Jong Gent in Actie) en Dries Van Rechem (KAJ)

Inhoud

Nina Henkens (stafmedewerker Uit De Marge vzw) gaf deze workshop, bijgestaan door twee sprekers uit het werkveld; Jurgen Käppner van Jong Gent in Actie en Dries Van Rechem van KAJ. Als vrijwilliger bereikt Jurgen heel wat jongeren bij Jong Gent in Actie. De meeste jongeren binnen de werking stemmen links tot extreemlinks. Dries bereikt veel jongeren van het platteland. Extreemrechts wordt steeds meer zichtbaar binnen werkingen van KAJ.

Deze workshop beschrijft het ontstaan van Alt-right in België en de signalen vanuit het werkveld. Vervolgens wordt er naar oplossingen gekeken en is er ruimte voor eigen inbreng, opmerkingen en signalen.

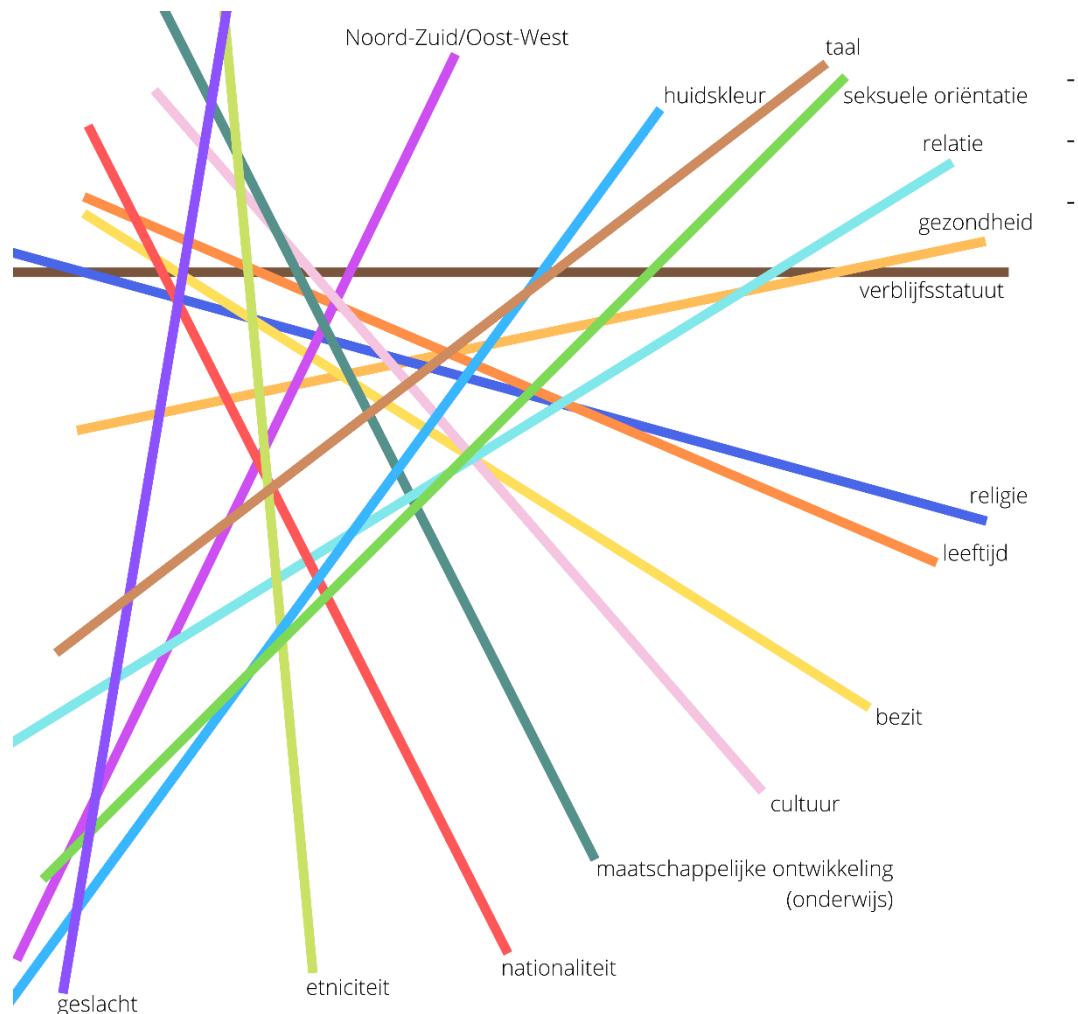
De eerste signalen ontstonden na de ontmaskering van Schild & Vrienden, een rechtse jongerenbeweging. Er ontstond een hype op school. Alt-right wil alle invloeden die anders zijn weg. Ze zijn een bedreiging voor de westerse cultuur. Het is een nieuwe adem, een tegenwind – gericht op jongeren – waarbij alles draait rond deze identiteit, een Vlaamse identiteit en Vlaamse waarden en normen.

Kenmerken van Alt-right:

- antisemitisme
- antifeminisme
- antimigratie
- nationalistisch ingesteld
- online activisme
- inspelen op het familiegevoel en goede daden voor het eigen volk

De ontmaskering van Schild & Vrienden zorgde voor een steekvlam in het jeugdwerk, zoals altijd als er iets gebeurd in de maatschappij.

Kruispuntdenken

Welke oplossingen worden aangereikt?

Een algemene oplossing is er niet, maar volgende manieren om om te gaan jongeren en hun uitspraken kunnen verbindend werken:

- Jeugdwerkers moeten begrenzen: je hoeft geen expert te zijn in ideologieën, maar wel sterk zijn in democratische thema's. We moeten weg van de details, maar bezig zijn met universele waarden.
- Universele waarden: spreek met jongeren vanuit universele waarden, volgens de principes van gelijkheid. Iedereen is gelijk, iedereen heeft rechten, we zijn allemaal mensen.
- Probeer niet je gelijk te halen: schets een algemeen verhaal, zonder voor of tegen.
- Met feiten spuwen werkt niet. Het lokt onmiddellijk verdediging uit.
- Blijf alles in vraag stellen: vanwaar heb je die informatie? Zou dat wel waar zijn, dat die personen meer verdienen? Hoe werkt dat eigenlijk, een wachtlijst van het OCMW?

- Vorming: jeugdwerkers moeten beter gevormd worden in gesprekstechnieken.

Hoe kunnen we dat implementeren in onze jeugdwerkpraktijk? Hoe komt dat terug in de 4 functies van het jeugdwelzijnswerk?

- **Laagdrempelig groepsgericht vrijetijdsaanbod:** ontmoeting. De oplossing zit volgens een model uit het Verenigd Koninkrijk en uit Duitsland bij het organiseren van ontmoeting tussen verschillende partijen. Dat mag echter niet te geforceerd georganiseerd worden. Samen een outdoor activiteit doen, samen koken, elkaar ontmoeten in de instuif.

Nabijheid en controle over sociale media: als jeugdwelzijnswerker aanwezig zijn en vanuit je vertrouwensband meekijken wanneer ze naar filmpjes kijken op sociale media. Zo kan je in kleine groepjes info geven over *fake news* en *fact checking*.

Vorming: organiseren rond sociale media en mediagebruik voor de doelgroep.

- **Welijnsgericht werken:** de vertrouwensband met de jongeren is cruciaal. Jongeren die extreemrechtse uitspraken doen, doen dat vaak vanuit hun eigen noden en frustraties. Het is belangrijk als jeugdwelzijnswerker deze jongeren niet te bestoken met feiten, hun verhaal niet te weerleggen, maar er te zijn voor hen, hun noden te detecteren en daarrond aan de slag te gaan. Wanneer er een stevige band is, kan men dieper ingaan op bepaalde thema's en daarmee aan de slag gaan. Dat betekent echter niet dat men racistische opmerkingen gewoon moet toelaten. Stel deze opmerkingen of mopjes in vraag en geef vanuit je eigen authenticiteit aan de jongeren aan dat dit kwetsend kan zijn.
- **Veranderingsgerichte functie:** beleids- en signaalfunctie: vanuit het jeugdwerk moeten we signalen blijven doorgeven aan het beleid. In de praktijk merken we vaak dat het beleid signalen over extreemrechtse radicalisering niet serieus neemt of zelfs weglacht. Een deel van het beleid is ook medeverspreider van *fake news*. Dat maakt het soms zeer moeilijk om op lokaal vlak onze verontrusting over deze problematiek aan bod te laten komen. Toch blijven we dat doen, via het jeugdwerk en via Uit De Marge vzw.

Binnen veel werkingen wordt er rond de verkiezingen (stemmen) en politieke partijen gewerkt om de noden van onze jongeren binnen de partijprogramma's te plaatsen. Jeugdwerkorganisaties nemen ook de noden van hun jongeren mee naar de politiek en proberen zich zoveel mogelijk samen met hun jongeren te verenigen in raden en andere politieke adviesorganen.

- **Brugfunctie:** we blijven de brug maken met andere levensdomeinen. Ook daar komen signalen van extreemrechtse radicalisering naar buiten. Het zijn ook vaak deze domeinen waar kwetsingen ontstaan die eventueel kunnen leiden tot uitspraken zoals “ik krijg geen woning van het OCMW, maar dat gezin asielzoekers wel”, “personen van een andere afkomst zijn bereid om voor minder geld te gaan werken, daarom vind ik geen job”. Maatschappelijke instellingen moeten beter toegankelijk zijn voor al onze kinderen en jongeren en correcte informatie geven aan deze kinderen en jongeren en hun gezin.

Voorwaarden:

- Een vertrouwensband met de jongeren is cruciaal.
- Dat vraagt ervaren jeugdwerkers die positie kunnen innemen in democratische waarden.

Signalen en bezorgdheden

Op het platteland zien we meer en meer jongeren die zich extreemrechts uitlaten over bepaalde zaken. Dat wordt ook aanvaard door het publiek; “je hoeft niet meer te zwijgen”.

Vlaamse vlaggen en andere zaken die de Vlaamse identiteit vertegenwoordigen zijn in bij bepaalde jongeren. In sommige wijken kleurden de wijken volgens de collaboratievlag.

Heel veel jongeren delen filmpjes van extreemrechts, omdat de thema's raken met hun noden.

Jongeren zijn er zich niet altijd van bewust wat ze delen en wat ze bekijken. Ze hebben weinig kennis over het politieke systeem en over oplossingen voor hun problemen.

“Hoe kunnen we dat onder controle houden als we zelf geen controle hebben over sociale media. Politieke partijen kunnen likes kopen.”

“Hoe kan je als jeugdwerker tegelijkertijd authentiek en neutraal blijven? Moet dat?”

Leerkracht: “Ik trek mijn lijnen, ik accepteer sommige uitspraken gewoon niet. Ik kan dat niet tolereren in een gemengde groep.”

“Respect voor elkaar begint bij opgroeien met elkaar. In veel plattelandsgemeenten geven ze mensen met een andere origine huisvesting in de ene wijk en de ‘anderen’ in een andere. De scholen zijn ook nog steeds opgedeeld in wit en middenklasse en concentratiescholen.”

“Het preventieve beleid voor moslimradicalisering was fout gericht op 1 groep. Dat heeft de opkomst van extreemrechts in de hand gewerkt en, onze maatschappij gepolariseerd. Links versus rechts.”